

A Komámasszony, hol a stukker? című darabot ma este a Pesti Színházban egy pozsonyi társulat adja elő FORRÁS: VIGSZÍNHÁZ

Görgey Gábor új drámán és egy napi gondolatfoslányokat összegyűjtő köteten dolgozik

Most egy helyen van a stukker

Ma este, a Magyar Dráma Napja előestéjén a Pesti Színházban a pozsonyi Astorka Színház Görgey Gábor Komámasszony, hol a stukker? című darabját viszi színre szlovák nyelven, magyar felirattal. Görgey Gáborral a vendéjáték és a Magyar Dráma Napja apropóján beszélgettünk.

BALOGH GYULA

– Tudja, hány produkció készült eddig a Komámasszony hol a stukker? című darabjából?

– A darabot 1966-ban írtam, az ősbemutatót két évvel később a Thália Színházban tartották. Azóta ötven körüli produkció készült a darabból, külföldön is sokféle színre vitték, Amerikától Ciprusig. Én is rendeztem háromszor, Németországban, Szegeden és Győrben. Ez az első egész estés darabom, és szerencsére a mai napig járja a világot. Több előadást nem láttam, januárban például a ciprusi Nicosiában mutatták be, ahová meghívtak, de nem tudtam elmenni. Előtte három évig játszották Bukarestben, később pedig Konstancában.

– A pozsonyi Astorka Színház tizenharmadik éve tartja műsoron a darabot, de ezt az eladást sem látta – miért?

– Szégyenszemre tényleg nem, pedig régóta terveztem, hogy átmegegyek Pozsonyba meg-

nézni, de az elfoglaltságaim miatt nem jött össze. Az Astorka Színháznak nagyon jó a szakmai híre, a darabbal sokat turnéznak külföldön és egy halom díjat kaptak az előadásért. Örülök, hogy végre nekem is „házhoz jön” a produkció, és láthatom a Pesti Színházban.

– Mi lehet a darab évtizedeken át kitartó sikerének a magyarázata?

A kultúra alkotói megtalálják a túlélés módját

– Szerzőként boldog vagyok, hogy a hatalombitorlás komédiája ma is aktuális, állampolgárként viszont már kevésbé örülök ennek.

– Azt mondta korábban, hogy történelmi dühből írta a

darabot – érez mostanában hasonlót?

– Abszolút, de minden kormányzat adott képviselője behelyettesíthető, a darabnak, annak a figurájába, akinél épp a fegyver van. Ezek a figurák nagyon is ismerősek lehetnek számunkra. Cuki az alvilágból a nyílt erőszak képviselője, ehhez a megoldási módhoz szívesen nyúltak a nyilasok és a bolsevikok is. Márton, a paraszt, a műnépiség képviselője, hasonló jellemre találunk bőven példát a múltban és a jelenkorban is. Az intellektuel, a nagy humanista, amikor hozzá kerül a fegyver, ugyanolyan brutálisan gyakorolja a hatalmat, mint más, a korábbi prédikációja egy csapásra a semmibe foszlik. K. Müller, a kispolgár a mindenkor szervilis kiszolgálója a hatalomnak. A Méltóságos ismerős lehet a Horthy-korszakból, de ennek az anakronisztikus időszaknak a diszleteit, történelmi mítoszát, nacionalizmusát épp most akarják feltámasztani.

– Most kétharmados felhatalmazással kormányoz a hatalom, ez azt jelenti, hogy most aztán teljesen náluk van a stukker?

– Igen, most nagyon erőteljesen egy helyen van a stukker.

– Évekkel ezelőtt volt olyan

helyzet, amikor kormánytagként, miniszterként, ha úgy tesszük önnél volt a stukker...

– A kulturális miniszter nem feltétlenül a hatalomgyakorlás tipikus képviselője, de én abban a pozícióban is igyekeztem független értelmiségiként, a kultúra szakembereként viselkedni, kerülve a hatalomgyakorlás bármiféle erőszakos módját. Az értékek képviselőlet tartottam a legfontosabbnak.

– A kultúra, az értékek képviselőlete ön szerint milyen pozícióban van most?

– A kulturális szféra nincs könnyű helyzetben, de szerencsére a kultúra, mint korábban, most sem hagyja magát. A színházaktól a zenekarokig, az íróktól a képzőművészekig mindig megtalálják a módját a túlélésnek. Bár nem lehet mondanivaló, hogy most fürdenének a jólétben. Sajnos az ország megosztottsága ebből a szempontból sem szerencsés, hiszen mindig vannak jobbak, az egyenlőknél egyenlőbbek.

– Lehet ezen egyszer változtatni?

– Politika nélkül nem lehet élni, de a művészet nem válhat napi politikai komédiák eszközzévé.

– Ön szerint milyen helyzet-

ben van ma a magyar dráma, van mit ünnepelni?

– A magyar drámának volt egy nagy korszaka, a Kádár-korszak liberalizációja idején a hatvanas évek végétől, amikor megjelentek drámáikkal Fejes Endre, Örkény István, Csurka István, Szakonyi Károly, Eörsi István, Schwajda György, jómagam és mások. A rendszerváltás után a kultúra és magyar dráma kissé háttérbe szorult, mert érthetően a magyar társadalom azzal volt elfoglalva, hogy felébredjen egy nyomasztó álomból. Ma nagyon tehetséges drámaírócsapat dolgozik, részben sikerrel, de az a régebbi tendencia, hogy a magyar dráma stúdiókba kényszerült, még nem szűnt meg teljesen. A színházak nem tűzik a zászlajukra a magyar drámákat.

– Dolgozik új drámán?

– Évek óta küzdök egy nagyon komoly szembetéttséggel, ezért csak kínlódom, nehezen tudok írással foglalkozni. De dolgozom egy Görgey Artúrról szóló drámán. Tavaly novemberben a 80. születésnapomra jelent meg Alkatrészhullás címmel a 2005 és 2009 között írt verseimnek a gyűjteménye. Életem címmel tervezek egy másik lehetséges kötetet, amelyben napi gondolatfoslányok szerepelnének.